

Les roques de Tudela: els esquistos i les pegmatites

Els esquistos són roques metamòrfiques que deriven d'antigues roques sedimentàries que han sofert una transformació de la seva composició mineral i de la seva textura. Els que apareixen a cap de Creus són d'edat cambroordoviciana (es van formar fa un 500 milions d'anys), corresponen a les roques més antigues que afloren a Catalunya.

Les pegmatites són roques plutòniques, és a dir, provenen de magmes que es van refredar a l'interior de la Terra, ara fa uns 300 milions d'anys. Estan formades pels minerals: quars, mica, feldspats i granats, a més en aquestes es poden observar abundants acumulacions de turmalines. Les pegmatites es van intruir entre els esquistos de cap de Creus a finals de l'era primària. A Tudela els esquistos i les pegmatites es combinen generant un paisatge extraordinari.

El metamorfisme a què han estat sotmeses les roques del sector de la *mar d'amunt* de cap de Creus ha donat lloc a bandes d'intensa deformació (zones de cisalla). A Tudela afloren un dels millors exemples, a nivell mundial, d'estructures de deformació dúctil en roques metamòrfiques (esquistos) i també granítiques (pegmatites).

La força del vent i les roques

La tramuntana i la humitat salina actuen de manera impecable sobre els esquistos i les pegmatites de cap de Creus, generant una costa retallada amb siluetes curioses que són resultat del capritxós procés d'erosió diferencial de les roques. La manca de vegetació espessa i de sòls determina que es generi un paisatge rocallós en el que totes les característiques de les roques es mostren de forma excepcional.

RECOMANACIONS I NORMES BÀSIQUES:

- L'acampada no està permesa.
- Per motius de seguretat i conservació, està rigorosament prohibit encendre foc.
- No es permet llençar escombraries.
- No es permet recol·lectar plantes, roques o minerals.
- Els gossos han d'anar lligats.
- Prohibit la pesca recreativa a l'àmbit de Tudela.
- Prohibit la pesca submarina.
- No es permet el trànsit rodat.
- Prohibit apartar-se dels itineraris pedestres.

Telèfons d'interès

Centre d'informació del parc natural:

Palau de l'Abat
Monestir de Sant Pere de Rodes
17489 EL PORT DE LA SELVA
Tel. 972 19 31 91 – Fax 972 19 31 92

Mas Caials, Centre d'Educació Ambiental del parc:

Tel. 972 25 10 92 – 17488 CADAQUÉS

Punt d'informació d'Espai Cap de Creus:

Far de Cap de Creus – 17488 CADAQUÉS

Oficines de Turisme:

Cadaqués: Cotxe 2-A. Tel. 972 25 83 15

Emergències de la Generalitat: 112

més informació: www.parcscdecatalunya.cat

Itinerari Tudela

El paratge de Tudela

Situat al nord de la península de cap de Creus exposat a la *mar d'amunt*, en una de les raconades geològiques més espectaculars del país. És un espai natural de primer ordre, dotat d'una singular configuració geològica, amb estructures i afloraments de roques (esquistos i pegmatites) que formen un conjunt únic a nivell mundial. Des de l'aparcament de Tudela i fins a Culip, l'itinerari transcorre per una via ferma des de la qual podrem observar les roques que, erosionades pel vent, donen lloc a morfologies singulars com les de s'Àliga o es Camell.

Des del punt de vista biològic, destaca la diversitat i la riquesa del patrimoni vegetal adaptat a la força del vent, les condicions salines i l'hostilitat del rocam: coixinets de monja amb plantatge marí, cadaquers litorals i la presència d'espècies singulars com l'armèria marina i els limòniums. A nivell faunístic es pot veure amb facilitat el corb marí emplomallat, tres tipus diferents de bàldrigues: la balear, la cendrosa i la mediterrània, i l'ocell de tempesta. Dins l'àmbit marí i al llarg de moltes milles, fins al canó del cap de Creus, trobem una de les zones més valuoses de la Mediterrània.

A partir dels anys seixanta, el sector de Tudela va estar ocupat per les instal·lacions de la ciutat de vacances del Club Mediterranée. Amb la creació del Parc Natural de Cap de Creus, l'any 1998, aquest espai quedava inclòs com a zona d'ordenació específica, motiu pel qual a partir de l'any 2007, es va iniciar un procés de restauració ambiental finalitzat l'any 2010 i que ha comportat la deconstrucció de tots els edificis, la retirada de les plantes invasores i el condicionament de camins que faciliten la seva visita. Aquesta actuació no té precedents en cap altre punt del litoral mediterrani.

Itinerari 17 Tudela

Elements d'interès

Es Camell del pla de Tudela que descansa mirant la mar. Aquest filó de pegmatita és el més extens de tot el cap de Creus.

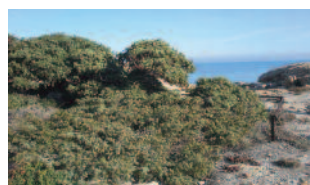
Els esquistos i les pegmatites
Pegmatites blanques i rosades intrueixen els esquistos grisencs creant una combinació excepcional.

Mirador de l'illa de Portaló
L'illot d'esquistos negres emergeix entre el mar d'Amunt i la costa més articulada del cap de Creus.

S'Àliga
El pla de Tudela és presidit per la silueta retallada de s'Àliga, punt més elevat de la pegmatita d'aquest sector.

Càdec (Juniperus oxycedrus)
Comunitat arbustiva més ben adaptada i més comuna de Tudela.

Fonoll marí (Crithmum maritimum)
Planta que creix vora la mar i que aguanta les condicions climatològiques més adverses. Entapissa el rocam.

Xarxa d'itineraris del Paratge de Tudela i Punta del Cap de Creus

Itinerari 17

Itinerari principal:
De l'aparcament de Tudela a Culip
2 Km / 1h / dificultat baixa

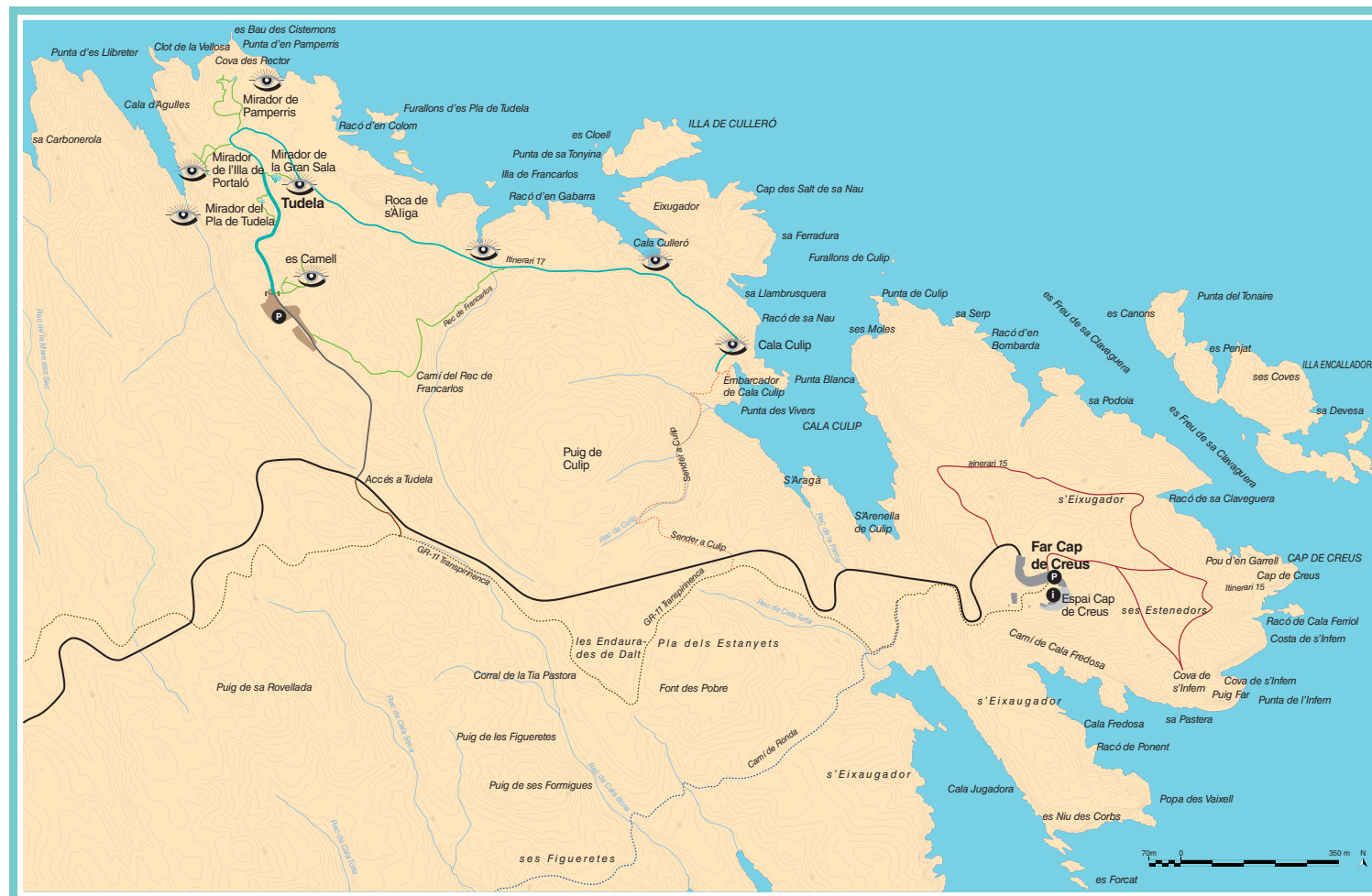
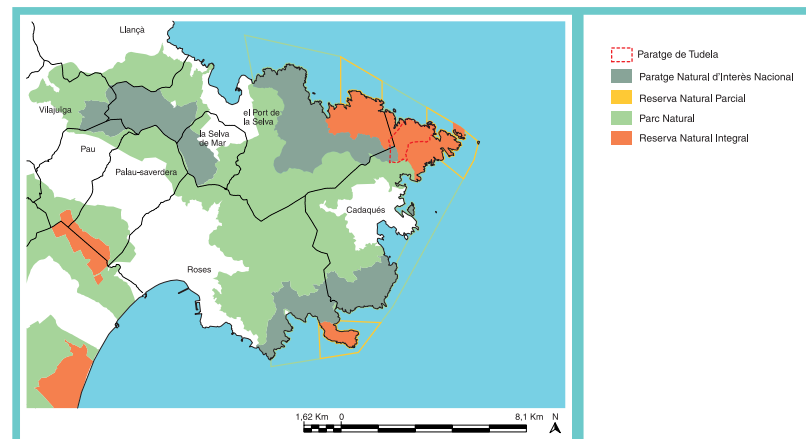
Itineraris secundaris:

- Mirador de Pamperris
700 m / 25' / dificultat mitjana
- Mirador de l'illa de Portaló
500 m / 20' / dificultat mitjana
- Retorn rec de Francarlos
800 m / 30' / dificultat mitjana-alta

Baranes guia:

- Sender a Culip
- Itinerari 15: punta de Cap de Creus
- GR-11 Transpirinenca
- Camí de Ronda
- Carretera
- Tanques
- Punt d'informació
- Aparcament
- Punt d'interès

Recorregut

L'itinerari comença a l'aparcament de Tudela, transcorre per una via ferma de fàcil trepig, tot i que es recomana anar ben calçat i tenir cura dels més petits, principalment en les zones properes als penya-segats. També es recomana que porteu aigua, sobretot a l'estiu. El recorregut és d'una hora fins a Culip (2 km d'anada), al llarg del camí trobareu diverses desviacions que porten a racons de gran bellesa paisatgística i que es recomana conèixer. Si preneu aquesta opció, l'arribada a Culip es pot allargar uns 30 minuts més.

Per començar, des del mateix aparcament es pot accedir al primer punt d'interès: es Camell, emprant el camí principal trobareu el trencall que s'enfila fins al mirador del pla de Tudela, presidit per uns cubs de ferro que recorden el volum ocupat pels edificis del dispensari del Club Mediterrané. Uns metres més enllà hi ha el mirador de la Gran Sala, des del qual podreu obtenir una magnífica panoràmica de la zona. Més endavant hi ha un camí a mà esquerra que es dirigeix fins al mirador de l'illa de Portaló. Retrocedint fins al camí principal continuarem per la cinta asfaltada fins que de nou trobarem un trencall a mà esquerra que ens condueix fins al mirador de Pamperris, des d'on es pot observar una magnífica vista de la *mar d'amunt*. Ja de nou la via ferma ens conduirà fins a Culip passant pel racó de Francarlos i la cala Culleró. El retorn es pot fer pel mateix camí d'anada, o bé escurçar-lo seguint l'itinerari pel rec de Francarlos tot i que aquest presenta una mica més de dificultat.

"Aquesta part compresa entre el Camell i l'Àguila que tu coneixes i estimes tant com jo mateix és i ha de continuar per sempre essent geologia pura, sense res que pugui mixtificar-ho; en faig qüestió de principi. És un paratge mitològic que és fet per a déus més que per a homes i cal que continuï tal com està".

Salvador Dalí, 1961